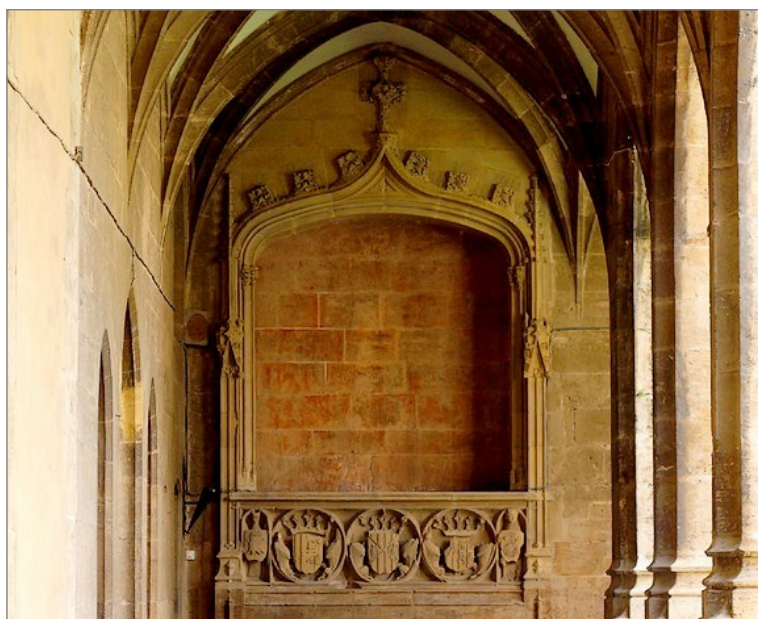

Associacions col·laboradores

Tomba de Maria de Castella en el monasteri de la Trinitat

Tots els dies 9

10 de juny de 2017

(Plça. de St.Vicent Ferrer. Valencia ciutat)

Retrat alegoric de Maria de Castella

Maria de Castella

(Segovia, 1401 - Valencia ciutat, 1458)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

MARIA DE CASTELLA (Segovia, 1401 - Valencia c., 1458)

Maria de Castella i Lancaster fon filla d'Enric III de Castella i de Catalina de Lancaster, membre per tant de la dinastia dels Trastamara. Ademés d'Infanta de Castella, com a primogenita ostentà el títol de princesa d'Astúries (1402-1405).

Segons les cròniques gojà d'una esmerada educació, puix en un primer moment son pare la comprometé en matrimoni, practicament des del seu naixement, en el seu cosí germa, el príncip Alfons d'Aragó, fill de son tio patern Ferran I. En naixer el seu germa Juan, en 1405, la desplaçà en el seu dret a la successió al tro castella.

Maria contragué matrimoni en el príncip Alfons en la Seu de València (12-10-1415), oficiant la cerimònia el papa Benet XIII. La ciutat preparà unes fastuoses festes per ad est acontentyiment. Des d'un primer moment este casament concertat no fon mes que un compromís i Alfons mai li demostrà afecte; ben al contrari, des de molt pronte se li atribueixen relacions extramatrimonials, probablement en Margarita de Híjar, dama de la reina, i inclús pareix ser que sentia inclinació per la seua cunyada, l'infanta Catalina. D'estos amorius probablement naixque un fill, i també se sap que Margarita muigue de manera estranya, assassinada, atribuint-se la causa de la seua mort ad eixes relacions en el futur rei.

Maria sempre li guardaria fidelitat al seu espos, del que estava enamorada i al que admirava a pesar de saber dels seus amorius. Alfons, que reinaria des de 1416 com Alfons V d'Aragó (III de València) i que ha passat a l'història en el sobrenom del Magnanim, era un home ben plantat, destre en les armes i en la guerra, en una formació exquisita, sempre a la moda, que sabe rodejar-se d'artistes, lleters i persones cultes. La seua cort resultava atractiva per als artistes i homes de lletres, convertint-se en un reclam puix gojaven del mecenatge que els proporcionava el mateix rei, un rei estretament vinculat a una València prospera, una urbs en creiximent habitada per comerciants i artesans i centre d'atracció migratòria, que el recolzaria en totes les seues empreses.

Alfons inicià una política d'expansió mediterrànea. En 1420 embarca cap a Itàlia, i de nou en 1432, sent capturat en la batalla de Ponza (1435), corrent el rescat a carrec dels valencians. Assediaria Nàpols, que fon conquistada en 1443, i esta ciutat es convertiria en el lloc de residència de la seua cort, declinant en la seua esposa totes les responsabilitats de govern de les seues possessions peninsulars. Maria es convertiria en una notable governadora que velaria pels interessos del rei, inclús havent-se d'enfrontar en alguna ocasió a la seua família castellana, al seu germa, el rei Juan II, i als mateixos cunyats seus, els Infants d'Aragó. Dona que l'històriografia qualifica de virtuosa, sensata i justa, governà

en prudència i en l'apreci del seus subdits.

La reina Maria es troba vinculada directament al Monasteri de la Trinitat. Disposta a reformar la relaxació espiritual de molts convents i ordens, es decidí per expulsar als trinitaris que ocupaven un convent proper al Palau Real, els quals eren motiu de gran escàndol i murmuració per tota la ciutat per la seua conducta immoral, i conseguí del Papa Eugeni IV (bules de 1444 i 1445) la nova fundació en l'instal·lació provisional de clarisses que procedien del convent de Santa Clara de Gandia, clarisses a les que la reina tenia gran afecte puix en eixa orde s'educà en Tordesillas. El Monasteri de la Santíssima Trinitat gojà del favor real i allí es a on ingressaria Leonor de Villena com a novícia el 28 de febrer de 1446, professant el 25 de març d'eixe any. Leonor era neboda-cosina de la reina, la qual l'havia criada com a una filla en el Palau Real. Es tractava de la filla il·legítima del Marqués de Villena, Leonor Manuel, i arribà a ser l'abadesa de la Trinitat, passant a l'història en el nom que trià de novícia, Isabel, Sor Isabel de Villena. Sor Isabel arribaria a ser, ademés de superiora i abadesa de la Trinitat, una de les més notables figures femenines de la seua època, autora del *Tractat de la Passio*, de *Speculum animae* – atribuïda – i sobre tot de la *Vita Christi*.

El convent es convertí en un cenacul cultural privilegiat que gojà del favor real i en el qual la reina fruí d'una altra casa. Llunt del tracalet de la cort, se retirava allí en ocasions gràcies a una bula papal que li permetia la seua estada en aquell monasteri, que era de clausura però també fundació seua.

El bon fer de la reina Maria feu que conseguira el respecte i l'admiració dels seus contemporanis. Intervingué en la pacificació de conflictes en Castella i en els comtats catalans, i conseguí finançament per a les empreses del seu marit, especialment del Consell i de les arque valencianes, lo qual segurament feu que el Magnanim mostrara preferència pel Regne de València, al que mai tornà després del seu establiment en Nàpols però al que cedirà privilegis, part de la seua rica biblioteca –ad ell se li deu la fundació de l'Archiu del Regne de València, a on se començaria a recopilar la documentació regnicòla – i moltes de les relíquies que es conserven en la Seu Valenciana, descollant el Sant Calç.

La reina Maria fallí en el Palau Real en 1458, als 57 anys, assitida pel mege i escriptor Jaume Roig. Fon soterrada, com ella desijava, en una zona del claustre del Monasteri que ella havia ajudat a consolidar. El seu sepulcre, gòtic, es troba junt a la capçalera de l'iglesia, en la zona claustral; el seu sarcòfac, decorat en les armes d'Aragó i Sicília, junt a les de Castella i possible simbologia vinculada en la Trinitat, es troba baix un arc conopial de finíssima traça.

Armes de Maria de
Castella